

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárati ajtó balra az udvarban. — Kéziratokat nem adjunk vissza.

Telefon-száma: 357.

ELŐFIZETÉS:

Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petty sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 20 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-száma: 151.

Hazaáruló taktika.

Arad, november 19.

Soha még ellenzék oly kézzel fogható módon nem dokumentálta azt, hogy megérett a teljes megsemmisülésre, mint a nemzeti és a klerikális függetlenségi párt. A kiegyezési kérdések körül nálunk hirlapilag, odaát azonban már a parlamentben megindult küzdelem első fordulata igazolja, hogy a nevezett két pártnak az a taktikája, mely e kérdést érintőleg a kormány és a szabadelvű párt ellen irányul, egyenesen a hazaárulással határos, és hogy legfőbb ideje volt, miszerint e lelkiismeretlen fakció a közélet színteréről elsepertessék, vagy legalább — a mint tényleg történt, száma- és erkölcsi sulyában — annyira devalváltsassék, hogy ténykedéseiben, melyek mindenike külön és együtt csak az ország érdekeit károsítják, nullifikáltsassék.

A kiegyezés fontosságát és lényegét már e helyen kimerítőleg méltattuk. Nyilvánvaló dolog, hogy nem rajtunk áll kizárólagosan ugy kötni meg az egyezséget, amint mi óhajtanók; két oldalú szerződés ez, melyben küzdhetünk a mi igazunk mellett, megvédhetjük azt, ha másképp nem hát a végső eszközök igénybe vételével, de nagy érdekünk másrészt, hogy az ultima rració ezen utolsó eszközeire rá ne szoríttassunk.

Nagyon természetes, hogy e két oldalú egyezség megkötésénél mindenik fél a maga részéről latba veti mindazon té-

nyezőket, melyek az ő érdekében számbajöhetnek és e tényezők közül nem a legesekélyebb fontosságú épen az illető országok közvéleménye.

Az osztrák kormány azonban ezen természetes jogot nem érvényesítette kellő loyaltással; ellenkezőleg az ottani közhangulatot, a magyar gyűlölő érdekkörök és parlamenti párttöredékek által oda fejlesztette, hogy magának ezen közvélemény által a magyarok részéről elfogadhatatlan és képtelen feltételeket diktáltott. Ezen illoyalis és az osztrák kormányra végzetessé válандó taktika érvényesült a rajxrát legutóbbi ülésén is.

No de hát ez az ő dolguk. Nem különbös azonban: reánk nézve azon mód, melylyel egyes hasai pártok és parlamenti töredékek a kormány és többség helyzetét álláspontjuk határozott és világos fenntartásával támogatják vagy gyöngítik. Igen is vannak olyan hazafiatlan pártárválataink, melyek egyenesen arra a herosztratesi munkára vállalkoztak, hogy a magyar kormányt és parlamenti többséget az osztrák féll szemben lehetőleg ferde és előnytelen pozícióba szorítsák. Mert ha a nemzeti és klerikális függetlenségi párt a választások alatt és most a sajtójában egyszerűen arra szorították vala, hogy az osztrák követelésekkel szemben a legmerevebb negáció terére lép, azzal, hoven eleget tett volna álláspontjának megóvása és kidomborítására, annélküli, hogy a magyar ér-

dekeknek legkevésbé ártott volna, sőt ellenkezőleg. De mit tett Apponyi és Ugron, és mit tett pártjuk annak sajtója? Folyton azt hirdette és hirdeti, hogy a Bánffy-kormány eladta a hazát Ausztriának; hogy osztrák pénzen választatta meg pártját, a melylyel kész a legtulcsigázottabb osztrák követeléseket is megszavaztatni. — Rosszhiszeműleg gyártott udvari pletykákkal még a külföldi lapokban is azt hiesztelte; hogy a magyar kormánynak semmi befolyása sincs a kbronánál a magyar érdekek megvédelmezésére és nincs energia és bátorság a többségben ezen érdekekért, ha kenyértörésre kerül a dolog, helyt állani.

Szóval az Apponyi és Ugron párt az ő gyűlölettől átítatott nyomoruságos taktikájával, mióta a kiegyezési kérdések napirendre kerültek, egyebet se tették, mint az osztrákokat bátorították, vagy, a mint népiesen mondják, a szarvukat növesztették. Meg vagyunk róla különben győződve, hogy azért a magyar kormány és szabadelvű párt egy csipetnyit sem fog abból feladni, ami Magyarországot jog és méltányosság szerint megilleti, de más részről az is bizonyos, hogy Lueger és társai kevesebb veszélyesek Magyarországra nézve, mint Apponyi, Ugron és társai, és hogy Lueger és társai erkölcsileg magasan felette állanak a mi elzüllött és hazafiatlan fakciózus ellenzékünk vezérembereinek.

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Boriska.

Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. — Irt: Szabóné-Négyfalusi Janka.

Egy ember szállt le a vonatból a ment csak egy gyalogszerrel a város felé.

Pedig uri ember volt. Nem a ruháján látszott meg, hanem a tartásán, mozdulatán, csinos kezén, melylyel levette a kalapját, mihelyt megérezte, hogy szabadban van. Minden napi ember sem volt, mert nem restelt emberesen felelni kocsisoknak, hordároknak, kik szolgálatára ajánlottak. A hangja lágy volt, a szemai fényesek. Az arozán valami különös furcsa ragyogás. Gyermekarozokon van ez karácsony estén, mikor várnak valamit, mert szorgalmasak voltak és a rovásra nem került semmi. Gyermekes mosolyognak így, a kicsinyek és a nagyon nagy emberek. A rendkívüli embereken mindig van valami gyermekes. Nem a tudatlanság ez a gyermekből, hanem a tisztaság és egyszerűség. Ugy mosolyognak, úgy hiesznek, biznak, olyan szépeket látnak mint a gyermekek, akik sokszor mennyivel bölösebbek mint a középszerű emberek.

Kicsit fáradt volt, de görnyedt vállain látszott, hogy ezt a fáradságot nem most, hanem egy egész életen át szerzte. Most azon iparkodott, hogy meggyenesedjék, felboroztassa elől a haját és elindult a város felé.

Nagy terjedelmű, de alapjában véve igen kis város volt. Ha elöltötték a szobák lámpáit, az utcák is elsötétedtek, mintha vala-

mennyi ház lehunyta volna a szemét. Virágos akácosok virrasztottak fölötté azaz a selyemhangu, lágy asszongással, milyen csak az akácosnak van. Olyan az, mint mikor halkán, támosan imádkosik valami jó öreg asszony. Osaládiai békéltető süstogás ez. Akácosfák alatt soha, sohasem éretem magam elhagyottnak.

Eppen nyitak a virágok is. A levegőt megédesítették, az utat beszórták puha fehér szirmokkal. Az utas lehajolt, felvett két macrakra valót a beletemette az arczát. Mikor a virágokat újra leszórtá, nedvesek voltak mind. Tíz év óta nem látott fehér akácosvirágot.

Csak ment tovább. Egyik utcán le, a másikon fel, mindenütt fehér szirmokon, esőndes házak mellett egyedül. Valahol a templom táján, hol egy egész kis akácoserdő volt, letült az első padra, levette a kalapját s nézte a tanító házának két sötét zöld ablakát. Az ablak mellett leonkerítés futott végig.

Csipkés szegélyén pazaral lógott le a déligyító kacskaringós indája. No lám, ez a világ is örökké tart. Gondol még abban a házban valaki arra, hogy elvetesse az apró fekete magokat minden tavaszon.

— Boriska — mondotta halkán az utas, csak úgy magának és mosolygott.

Boriska szerette a déligyíllőt. Már akkor is úgy, ahogy csak asszonyok tudnak szeretni valamit. Kezével ápolta, mosolyával várta, azután elpusztította. Nevetve roppangatta el a tölösérvirágok vaskos bimbóit. Mikor egy elpattant, annak örökre vége volt, nem lett belőle soha virág.

Esténként két fiu leste azokat az apró pat-

togásokat. A két Maromlay fia, György, aki még a nyakkendőjét sem tudta megkötni formásan s ezzel mindenkinek elvette a kedvét attól, hogy valami jót jövendőljenek neki és Gábor, aki úgy tanosolt, hogy minden lehetőség szerint egyenesen egy minisiteri székbe fog beletáncszolni.

Odalapintották utrukat erősen e durva deszkához és a hóragon át leskelődtek be a kertbe. Boriska ilyenkor úgy látta a eseményt, mintha végy fényes gyöngyöt vettek volna a deszka közé. Kettő fekete, kettő pedig kék, de olyan fényes mind a két pár.

Ilyenkor a kis lány letört egy déligyíllőt iadát és könnyedén végig simította a ragyogó szemeket. A feketék eltűntek azonnal s a ténnyevetés hangzott. A kék szemek ott maradtak, kápráltak, talán fájtak is a csiklandástól, de tovább ragyogtak, mintha mondták volna: — Még ... még ...

De törődik is a lány assal, amelyik kitarit néma, gyáva szenvedésben. A másik két szem, a pajkos, nevető, fincselkedő és hátien az, ami vonzza. Felugrott egy kőrakásra, mely véletlenül épen ott volt és kihajlott e sok tarka tölösérvirág közül. A fia sápadtan nézett fel rá.

Ingadozva, félősen állott a kezével beárnyalta a szemét. Fejét sárga sugarakkal világította meg a nap. Csodálatos kis arca volt. Tisztára kerek rajta minden, az arczának formája, két nagy barna szem. Ha nevetett, a szája is kerekre nyílt és hozzá felkörben emelkedtek fel a szemöldökei. Egy furcsa kis

A közigazgatási bíróság tagjai. A közigazgatási bíróság tagjainak kinevezése már közelebb fog megtörténni. Elnök tudvalevőleg dr. Wekerle Sándor lesz. Az alelnöki állás, egyelőre nem fog betölteni. Tanácselnökké Lüdvi g h János, a pénzügyi bíróság eszéki elnöke fog kinevezeteni, minthogy a nevezett bíróság beolvad a közigazgatási bíróságba. Minthogy a kontenciózus ügyek csak az 1897-ik év elejétől fogva tartoznak a közigazgatási bíróság elé, ennek ügyforgalma sem lesz nagy. Erre való tekintettel egyelőre csak nyolc bíró fog kinevezeteni, és pedig négy a közigazgatás, négy az igazságügy köréből. A későbbi kinevezések a megnövekedett ügyforgalom igényeire képest fognak megtörténni.

Az Ugronisták értekezlete. Az országgyűlési függetlenségi és 48-as pártnak Ugron-frakciója az elő hatodikán tartott értekezletében tudvalevőleg elhatározta, hogy a karácsony hetére országos pártgyűlést hív össze, melyre az ország Ugronistáinak, érted: volt Ugronpárti képviselők, képviselőjelöltek, ezeknek pártelnökei és barátai teljes tisztelettel meghívattak. Hogy ennek az országos pártgyűlésnek legyen mivel foglalkoznia, a párt abban a nevezetes értekezletben elhatározta azt is, hogy egy manifestumot bocsát ki a nemzetes és azután megindítja országosra a szervezést. Ennek előkészítésére egy ennél nagyobb bizottságot küldtek ki, amely bizottság volt és jelenlegi képviselőkből és megbukott képviselőjelöltekéből áll. Ez a bizottság tegnap este tartott egy előértekezletet az álló-úti klubhelyiségben, amely csak úgy kongott az ürességtől. A párt parlamenti képviselői közül Polónyi Géza, Holló Lajos, Okolicsányi László és Szluha István jelentek meg. Hosszabb vitába elegyedtek a párt-manifestum szövege felett, aztán elhatározták, hogy egy jövő értekezletben ismét határozni fognak. Egyéb nem történt. Csak még az szivárgott ki abból a teljesen bizalmas értekezletből, hogy az Ugron-párt vezető a parlamentben nem Polónyi Géza, hanem Holló Lajos lesz, és hogy a párt nagy súlyt fog fektetni — egy saját külön külügyi politikára.

A horvát-szlavon országgyűlés, mint Zágrábról jelentik, a legközelebbi napokban választja meg saját kabinétól a közös magyar országgyűlés képviselő- és főrendiháza küldendő tagokat. A választógyűlésre Josipovic miniszter Zágrábra érkezik. A megválasztandó horvát-szlavon képviselők és főrendiházi tagok jelen lesznek a közös magyar országgyűlés két házának a jövő hét folyamán tartandó alakuló ülésén.

Nemzeti fejlődés.

Arad, november 19.

(K. y.) Hol az állam fogalma összeesik a nemzet fogalmával, ott az állami fejlődés

csöpp barna lencse volt balról az orra mellett mely olyan tömpe, hogy majdnem belevész a két piros arca lágy vonalaiba.

György úgy álmolta, hogy a szemét szereti, Gábor nyíltan kimondta, hogy a száját is azt a hamis kis barna lencsét.

Ezért Boriska mindig nagyon haragudott. Még a kezére is ütött Gábornak, ha tehetette. S milyen közel hajolt hozzá, hogy tehesse. A György néma vallomását egy kis sóhajjal fogadta, mert hogy az őszája mindig olyan furcsán kerekre nyílt, egy kis jóakarattal ásitás szimba is mehetett.

Boriska egyideig még nézett a távolba, melyben elveszett a két villogó fekete szem és a nevetés. Aztán visszaesapta szeméről a sok apró haját, melyet borzasan fújt előre a szél, lekönnyökölt a tölösérvirágok közé. Kezére támasztva az állát és leszolt:

— Nos?

— Elmegek, Boriska. Talán holnap, talán azután, de elindulok.

A lány nyugodtan nézett rá. Nem kérdezte: hová, merre. Azt sem, visszajön-e valamikor. Mindennél sokkal életrevalóbb dolog jutott az eszébe.

— Mit hos nekem?

— Dicsőséget.

— Sokat? — kérdezte, jósak ugy, hogy mondjon valamit. Megint a távolba nézett.

— Amennyit csak adnak az életemért. Ifjúsgomért, Amennyit jósak meg lehet fizetni szenvedéssel.

— És? — kérdezte tétovázva a lány. Egy kis zöld levelet tartott a szájához. Harap-

egyenlő a nemzeti fejlődéssel; sőt egyik a másiktól el sem választható. Oly szerencsés helyzetben vannak Europa legtöbb államai, még bizonyos tekintetben Oroszország is; itt ugyan csak a vasrendszer kényszeríti a számtalan nemzetiségeket az összetartásra, de ugyan esen kegyetlen rendszer egyszersmind asszimilálja őket.

A kevés kivételek közt, sajnos, ott van Magyarország is, a magyar állam föntartó eleme, egyedüli oszlopa a magyarság, de nem tölti be azt egészen, azért pedig kimondhatatlan kárunkra van az, hogy az államfejlődés nem egészen azonos a nemzet fejlődésével, és pedig fontos és nehéz feladat.

Hajdan, mikor például Franciaország számos hercegegekből, grófságokból s majdnem független fejedelemségekből állott, melyeket akkor még a közös nyelv ereje sem egyesített e a haza fogalma egy szerves egészesé össze nem fűzött, támadtak magas látkörü de kegyetlen uralkodók, kik ugyan ezen kegyetlenséggel össze tiportak, megsemmisítettek mindent és mindenkit, ki az államessmének ellent mert állani.

Ilyenek voltak szép Fülöp, kilenczedik a tizenegyedik Lajos, az utolsó pedig, a ki a nagy művet a nemzet egyesítését nem kevesebb kegyetlenséggel befejezte, a valódi nagy bibornok Richelieu. A szarnokság, az erőszak nyomai eltűntek, de a nagy, az üdvös eredmény megmaradt.

— Az ilyen eljárás a középkorban megjárta, a nép megértette szigorú urainak intenzív-jait s a nemzeti csarnokot segítette, sokszor istenítette; a modern állam ezen eszközökkel nem élhet, ilyen eredményeket nem is érhet el. A Basque, Gascogne, Bretagne, Oc, ugy mint külön nemzetiség s külön nyelv elenyészett s csak mint történelmi hagyomány maradt fenn; a modern államban, ahol csak egy eleven csiréje szakadt bele a talajba s nemzetiségi eszmének, kiömlő, fészkelődik s jogokat követel a fejlődésre.

Ki hitte volna, hogy még a walesi hercegség csekély kelta származásu, de tökéletes angolná vált lakossága, újra szeparatistikus törekvésekkel áll elő? Tudta valaki ez előtt ötven évvel, hogy létezik egy szlavin nemzetiség? Ma pártok bomlanak, miniszteriumok buknak egy szlavin gimnázium felállítására, vagy felállítására miatt.

dált belőle, azután széinek eresztette az eltépett rostokat.

— És... miben lesz a dicsőség?

Határozottan praktikus leány volt. A kézzel fogható dolgok iránt érdeklődött.

— Dalokban — mondta a fiú és a többi, amit még el akart mondani, torkán akad. Hogy azok szép, szomorú dalok lesznek. Hogy akik majd hallják, sirva fakadnak és a szívük fájdalmas dobbanásokkal lüktet a ritmus dobbanásai után. Mert azok a dalok igazán sokogni fognak, olyan melegen, olyan fájón, mint a szerelmes szívek.

— Ilyenféléket akart még mondani és több más hiábavalóságot, amit el szokott az ember mondani egy kerek kis fejnek, mely virágok közül néz le és szőke haját borzolgatta a szél. De az a kis fej már nem volt ott s a fiú szemébe csak egy csomó összetépett zöld levelet dobott a szél.

Másnap elment és ime, ma este visszatért. A dicsőség előre szállt, megkopogtatta az ablakokat, kinyitogatta az ajtókat, a sziveket és azt a szemet, azt a két sugaras kerek, imádni való szemet, melyet ő szeretett.

Igy gondolta, mikor visszatért és fehér akácvirágok hulltak a fejére. Mikor edes a levegő ettől a virágtól és puha, nesztelen az ut a sötétszöld ablakokig. Pedig odabenn régen nem lakott már senki, nem várta, hogy a dicsőség megkopogtassa ablakát és kinyissa a szemét. Boriska régen elment a másik fiú után, ki nek a kezére ütött, ki nem bajlódott a szemével és csak azt szerette rajta, ami csókolni való, a furcsa kis barna lencsét.

A kormány az egész államot, a fenntartó nemzetet első sorban ugyan, de még a disszidens nemzetiségeket is képviseli s így a tisztán nemzeti fejlődésének nagy feladatát nagyban ugyan előmozdithatja, de tisztán annak magát nem szentelheti, és a fenntartó nemzetiségnek s a hasznos társadalom előmozdító feladata.

Előmozdítja a tiszán, mert minden peronyi mulasztás kettős arányban bosszulja meg magát, és pótolhatlan veszteséget okozhat, de mert azért is, hogy nemzeti újjászületésünk óta, annyi harcot kellett vívni létünkért s politikai fejlődésünkért, hogy nem csoda, ha ezen a téren csak nagyon csekély haladásra mutathatunk.

A politikai s állami harczok ugyan meg nem szűntek, de nem is fognak megcsúszni, nagyon sokat veszítenek vadságuk s elkeseredettségükből, ha a magyarság terjesztését előmozdítjuk.

Most pedig térjünk át azon módokhoz és eszközökhöz, melyek által az állam és másodsorban a társadalom, nemzeti fejlődésünket előmozdithatja.

Első sorban követeljük, hogy az állam a nemzetiségi iskolák keletkezését és fejlesztését a legszigorubb korlátok közzé szorítsa; azok a tudatlan dászkalok, szerb s tót tanítók által vezetett iskolák, kevés szellemi táplálékot nyújtanak növendékeiknek, de hazaárulás tekintetében, a legtenségesebb egyetemeknek tekinthetők — el velők.

Hogy nagy zaj, nagy jajgatás elnyomárról, magyar barbárságról fogja újra betölteni a levegőt, ne riasszon bennünket el, több, vagy kevesebb nem árt, európai aeropagus nem fog nekünk azért hadat üzenni és egy új memorandum csak a papíripart fogja előmozdítani. Uroschi pedig kiabálhat, az olyan hang nem hallatszik az égbe.

Ugyan ilyen eljárás követendő a középiskoláknál is, elég hogy az állam kénytelen egyelőre eltérni a felekezeti tanintézeteket, melyeknek főszéjja polgár és polgár közt választ falat emelni, ne tölje el, hogy a nemzetiségek iskoláiban más nemű válass falakat emeljenek. Drasztikus szer, de biztos és glaci kegyével nem lehet egy ilyen elharapódzott bajhoz nyulni.

A magyar társadalomnak eszközei számosak arra nézve, hogy nemzeti fejlődését előmozdítsa. Az első perze az volna, hogy odahagyva régi gyöngeségünket az arisztokratikus hajlamunkat, valóságos demokratikus irányban haladnánk. A lenézés nem fog a magyarságnak egy proselitát sem szerezni, de sokat, kik tán hozzánk csatlakoznának visszasziasztani. A második főkéllék talán még nehezebb s az a felekezetiességnek s a társadalomból való kiküszöbölése, nem szabad, hogy a társadalom, katolikus, református, vagy zsidó kategóriákra szakadjon. Minden oly kör mely az ártatlanság áloszája alatt azt bizonyítja, hogy ő csak a katolikus vagy lutheránus vagy zsidó életet akarja előmozdítani, egyenesen fekély a magyar nemzet testén, s kárára van a nemzet fejlődésének. A hitéletet kell és lehet másképp fejleszteni. Ezek a negatív módok, a pozitív kifejlődése egész helyes és üdvös irányban vezetnek s mi csak azon bajokat ohajtottuk érinteni, melyek nemzeti fejlődésünknek útját állják s melyek mentől előbb elhárítandók lennének. Ha es álom volna, legalább szép álom, s lehet hogy még beteljesül!

IDŐJÁRÁS.

Légyvendés: reggel 7 órakor 762.0 milliméter, délután 2 órakor 759.6 milliméter. Mőmbrák: reggel 7 órakor 0° + 1.6, délután 2 órakor 0° + 5.4. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor EK. 3, délután 2 órakor EK. 6. Felhőzet: reggel sűrű ködös, délután borult. Csapadék az előbbi 24 órában: 0 milliméter.

A orosházi győzelem.

— Saját tudósítónktól. —

A választások közül az utolsóelőtti volt az, amelyre ismét vizsgálom a orosházi kerületi választásokat. A múlt választáson a szocialista Bokányi Dezső mérkőzése azt eredményezte, hogy az Orosházán legyőzhetőnek tartott Veress József nem tudta megérni az abszolút többséget. Azért a mostani pótválasztáson újra meg kellett küzdeni a szabadelvű párti gróf Zay Miklóssal. A választás ötvenkét szótöbbséggel gróf Zay Miklós lett. A lezárt választási kampagnéban a szabadelvű párt egész diadalai közé sorozhatja az orosházi választás eredményét, mely husz évi függetlenségi képviselő után visszaadta a többséget magyar kerületet a 67-es alapon álló többségnek.

A pótválasztást Oláh György megyei biztosi elnöke vezette. A szavazás két fordulóban folyt. Veress József pártjában Juszt Gyula, Balogh László és Barabás Béla országgyűlési képviselők is szerepeltek bizalmi férfiak gyanúja.

Mindkét párt tudta, hogy a siker kulcsát a szocialisták őrsik hajlandóságuk elnyerésére mindnyáik nagy igyekezetet fejtett ki. Veress József hírlapi nyilatkozatokban adta tudtul, hogy ő a választási jog kiterjesztése tekintetében nemcsak a képviselőházban beszélt, de Békésmegyének feliratot küldött a tárgyban. A röpiratok is erősen forogtak, kösölve a szocialdemokrata párt határozatát, mely szerint igaz szocialistának a kormány-párti jelöltre szavazni lehetetlen, de ott, ahol szocialista jelölt nincs, a függetlenségi jelöltet kell támogatni.

Választás előtt váratlanul Orosházán termelt Várkonyi István ösmert központi szocialista a gróf felé hajló szocialistákat nemlegességre bírta. A százhatvanégy szocialista, aki a múlt választáson Bokányi Dezsőre adta szavazatát, ezúttal tartózkodott a szavazástól, amelynek eredményét még délben sem lehetett előrelátni. Akkor Veress Józsefnek 100 szótöbbsége volt, de a többség délután 2 órakor már egészen leolvadt és a függetlenségi párt azonnal nem tudott többségre vergődni. A zárórát 11 órakor tüsték ki az eredményt pontban éjjélkor hirdette ki a választási elnök. A szabadelvű párt hívei behozták egész tartalékjukat, amely 52 szótöbbséggel Veress 1181 szavazatával szemben gróf Zay Miklós javára döntötte el a küzdelmet.

A halottrabló orvos.

— Saját tudósítónktól. —

Dr. Korotnai Arpád és társa: Török Lina bűntudatában Dr. Békési Béla vizsgálóbíró serényen folytatja a vizsgálatot. Tegnap délben újra kihallgatta mindkét vádlottat. — Ugy Korotnai, mint Török Lina, tegnap már nyugodtabb voltak és csupán a rabkoszt miatt panaszkodtak a vizsgálóbíró előtt megjelent védőiknek. Polónyi Géza, a halottrabló orvos védője, 50 forintot adott át Drillnek, hogy védenoze élmezhesse magát és ne legyen kénytelen a rabkosztban élni.

A vizsgálatot, miután vádlottak beismerték tettüket, egy-két hét múlva befejezik, feltéve, hogy ellenük újabb büncselekmények miatt vádat nem emelnek.

A vizsgálat befejezte után dr. Korotnai Arpád orvost a szabadlábra helyezik, mert ellenkeznek a törvény rendelkezésével, hogy őt vizsgálati fogságban tartásuk akkor, midőn a vizsgálat meghusztatásától vagy megszökésétől nem kell tartani.

Török Lina azonban, mivel szolgálati vi-

számban követte el a lopást, vizsgálati fogságban marad. Neki azonban az az egy előnye van, hogy a panaszló visszavonhatja ő ellenében a vádat, míg Korotnai cselekménye hivatalból üldözendő.

A vizsgálóbíró tegnap Kuczora Flórián, Kuczora Flóriáné, Szűtsné Mikutska tanukat hallgatta ki.

Bérczy Béla rendőrkapitány még mindig a legerélyesebben folytatja a nyomozást. Tegnap ismét több tanút hallgatott ki, eddig azonban semmi újabbat sem sikerült kinyomoznia. A hiányzó értékpapírosok utáni kutatás is eddig meddő maradt. A múzeumkörut 29. sz. ház házmesterét és ennek feleségét szintén tegnap délelőtt hallgatta ki.

A kihallgatások reggeli 9 órától délutáni fél két óráig tartottak.

A házmesterpár tegnapi vallomásaiban is megerősítette a Korotnai dr. ellen felhozott súlyos vádekat. Kihallgatásuk főmomentumát az képezte, midőn Bérczy az ellopott értékek hollétére kért tőlük felvilágosítást.

A házmesterpár erre vonatkozólag megjegyezte, hogy a kérdéses napon, Patsuné elhalálzásának napján, reggeli 8 óra tájban Korotnai dr. a házból való távozása alkalmával kezében csomagot vitt a múzeumköruton bérkoszba szállított.

Hogy mi volt a csomagban és hogy azt hova vitte Korotnai, a házmesterpár azt nem tudta megmondani.

Korotnai egy ízben már el volt ítélve, még pedig három havi államfogházra. — Ezelőtt 17—18 évvel Korotnai a budapesti egyetemen együtt tanárségedkedett dr. Kacsandérral, ki jelenleg egyik olasz egyetemen tanárkodik. A két tanárséged valami miatt összeveszett és Korotnai másnap egy barátja társaságában bottal fölfegyverkezve fölkereste Kacsandert és őt megtámadta. A kollegák formális verekedést vittek véghez.

Miután pedig másnap Korotnai sértő nyilatkozatot tett közbe a lapokban, sajtóper támadt az esetből, mely a lapokban való élénk megbeszélés közben azzal végződött, hogy Korotnaira három havi államfogházát mértek.

Letartóztatott tragika.

— Barszku Agata kalandja. —

Barszku Agata, a kiváló tragika, aki most Párisban időzik, hogy első fellépésére az Odeon-színházban elkészüljön, a következőkben egy érdekes kalandját mondja el. Leírása így szól:

A vár megérkezése előtt való napon történt. Páris befejezte éjszakai toaletjét és lázas izgatottságban égett. Szobalányom egy urnak a látogatását jelenti, aki semmiképpen sem engedi magát elutasítani. Esti hat óra volt, tehát olyan idő, amikor Párisban nem várnak látogatót. Ki kereshet hát engem? Kevés párisi ismerőseimnek sejtelmük sincs itt tartózkodásomról, — eddig még sem látogatókat nem tettem, sem látogatókat nem fogadtam. Rövid fontolgatás után mégis azt találtam legjobbnak, hogy azt az urat bebozsítsam. Az első szavak, amelyeket hozzám intézett, nem voltak semmiképpen sem alkalmasak arra, hogy látogatásának célját megértsem, mert bizony nem értettem meg őket; sem francia, sem német, sem oláh nem volt a beszédje, én pedig más nyelvet nem tudok. Megkértem hát, hogy ezek közül a nyelvek közül valamelyiken adja elő a szándékát.

Most már képzelmék el meglepetésemet, amikor, az én különös vendégem a legelegánsabb franciással orosz titkosügynöknek mutatkozott be és így szólt hozzám:

— Asszonyom, egyik honfitársának a látogatására úgy látszik nem volt elkészülve, legkevésbé pedig az enyémre. Beszéljen tehát nyugodtan oroszul, tudom, hogy nagyon jól beszél és ír oroszul.

Mihelyt egy kissé magamhoz tértem a meglepetésemből, amit ezek a szavak okoztak, egyben legalább bizonyos voltam. Ez az ur engem orosz nőnek és pedig egy bizonyos orosz nőnek tartott, akinek szólhattak azok a gunyos, szigorú és kutató pillantások, amelyeket reám szegzett. Ez a félreértés nagyon felköltötte természetesen a kíváncsiságomat és

a megkértem vendégemet, hogy magyarázza ki magát.

— Enfin Madame — mondotta — ha mindenáron azt hiszi, hogy itt félreértésről van szó, akkor mutassa kérem az okmányait, továbbá mondja meg, vajjon ez a kép nem a kegyedé-e?

Azzal egy aróképet adott, amelyben az első pillanatra a magaméra ismertem.

— Az ördögbe is, mi dolga van az orosz titkos rendőrségnek az én aróképpemmel? — gondoltam és megfordítottam az aróképet, mert nem emlékeztem, mikor készítettem ezt a főlvetelt. Akkor láttam, hogy azt az aróképet Pétervárott készítették, tehát nem lehet az enyém. Közöltem fölfedezésemet az ügynökkel a biztosítottam, hogy még sohasem voltam Pétervárott, hogy egyáltalában nem vagyok orosz, hanem oláh. De csalódtam a mikor az hittem, hogy a tévedést eloszlattam, mert csak akkor tudtam meg, micsoda szívóssággal járt el az orosz rendőrség a milyen nehéz az egyszer feltámadt gyanúját megsemmisíteni. Nyugodtan tettem vissza tárcájába a képet és újra az írásaimat kérte.

Most már komolyan megijedtem, mert összes okmányaim a keresztlevéllel együtt bécsi lakásomban voltak — így tehát semmiképpen sem igazolhattam magamat és sejtelmem sem volt arról, hogy mivel bizonyítsam személyazonosságomat. Néhány levelet, amelyeket színházi közvetítőktől mutattam fel, a borzasztó ember félvönogatra adott vissza, a nélkül, hogy csak meg is nézte volna őket. Láttam szigorú arósból, hogy még csak gyanusabbá tettem magamat, megmutattam tehát neki a szerepeimet és a könyveimet és visszavonult életemet első párisi föllépésemmel próbáltam megokolni. Hiabavaló volt minden fáradságom, az az ember nem tágitott és újra csak arra szorított, hogy vagy mutassam meg a papírjaimat, vagy kövessem a rendőrségre. Mihez fogjak? Hogy a kínos helyzetnek véget vessék, gyorsan fölföltözködtem a kellemetlen vendégemmel a rendőrségre hajtottam. Amikor a népes utcákon csak lassan haladtam, némán ültem mellette a kalandomat végig gondoltam, igazi aggodalom fogott el arra a gondolatra, hátha valami gonosztevő kezébe kerültem. De már a következő pillanatban olyan hangosan felkacagtam arra a gondolatra, hogy a kisérőm ijedten ragadt meg mind a két kezemnél fogva, mintha erősen le akart volna fogni.

— Asszonyom, rögtön ott leszünk, arra kérem, hogy addig amennyire csak lehet nyugodtan viselkedjék.

— Legyen nyugodt uram — válaszoltam nagyon megörülve, hogy az utunknak a végére értünk már — csak arra gondoltam, hogy még csak nem is ebédelttem.

A rettenetes ember ezt az emberi gyöngeségemet további figyelemre nem méltatta. Eppen megérkestünk ekkor a rendőrség udvarára. Lépcsőkön és folyosókon végre a 7-ik számú terembe érttem a hol kihallgattak személyemre és szándékaimra vonatkozólag. Kijelentéseim ugyan ismét csak kételkedést keltek, de legalább megtudtam, hogyan lettem én ennek a félreértésnek a középpontja.

Egy pétervári nő, a ki mint nagy nihilistabarát volt ismeretes, két hónap óta eltűnt Pétervárról és minden körülmény a mellett szólott, hogy Párisban van. Ez a nő vérsedemesen hasonlított hozzám. Az ügynökök már hetek óta hajszolták aróképevel fölfegyverkezten. Az én látogatóm néhány nappal előbb megpillantott az utcán, követett és a legközelebb a kutató orosz nőnek tartott. Azok az adatok, a melyeket visszavonult életemről s arról a körülményekről szerzett, hogy még nem jelentettem be magamat, eléggé megnyugtatták arra nézve, hogy nem csalódi. S nekem is meg kellett vallanom, hogy ezek a körülmények igazolják a tévedésem. Minthogy azonban semmiféle írásom nem volt, azt kértem, hogy forduljanak az oláh követséghez, ahol talán ismerni fognak. Két órahosszat kellett várakoznom, amíg onnan az a jelentés érkezett meg, hogy a bementott adataim hitelesek, de abban nem bizonyosak a követségen hogy csekély személyen ezidőszent Párisban időzik-e. Most már vége volt a türelemnek s felszólította az urakat hogy adjanak valakit mellém kisérőnek, akivel elmezek a követségre, hogy a dolgot magam derítsem föl.

Ugy is történt. Egyik fiatal hivatalnok szerencsére ismert s örömmel kísért a bejelentőhivatalba, ahol megerősítette az állítása

imat és kezeskedett értem. Végre szabad voltam a rendelkezhettem ö magammal. Az én szegény muszka barátom pedig nagyon fanyar képet vágott a a kötelességre való hivatkozással meg az arosoknak osodálatos hasonlóságával mentegetőzött, azonkívül nem engedte el magának azt a szerencsét, hogy a kocsiján hazakísérjen.

Elképzelhetik, milyen örömmel teljesítettem a kíséretét. Mielőtt a lakásom küszöbén elbucusztam volna tőle, még egyszer elkértem tőle azt a fatális arosképet.

— Nemde asszonyom, a hasonlóság egyenesen szédítő — mentegetőzött újra.

— Mindenesetre — mondtam — csak-hogy es a hasonlóság éppenséggel nem kellemes nekem.

IDŐJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— November 20. —

Változó felhőzet. — Enyhe. — Helyenként csapadékok.

HIREK.

Arad, november 20.

Venetek indulása

ARADRÓL:

Budapestre gyv. reg.	8.18
sv. de.	11.20
sv. du.	3.56
sv. este	9.25
Osztára (péntek) de.	12.—
Szolnokra vv. reg.	5.10
Tövisre sv. reg.	6.30
sv. du.	4.30
gyv. este	7.02
Seborára vv. du.	2.30
Temesvárra sv. reg.	6.20
sv. de.	11.25
vv. du.	5.—
Szegedre sv. reg.	4.45
sv. de.	3.46
vv. du.	4.10
M.-Halmágyra sv. reg.	6.35
sv. de.	11.55
sv. du.	4.50
M.-Hegyre vv. du.	2.20

Venetek érkezése

ARADRA:

Budapestről sv. reg.	6.05
sv. du.	3.55
gyv. este	6.52
Osztáról (péntek) reg.	7.—
Szolnokról sv. reg.	9.10
sv. este	8.47
Tövisről vv. reg.	5.54
sv. du.	3.08
gyv. reg.	8.08
sv. de.	10.50
sv. este	8.55
Radnáról sv. du.	3.12
Temesvárról vv. de.	10.48
sv. du.	8.44
sv. este	10.55
Szegedről sv. de.	8.45
sv. este	6.42
sv. éjjel	10.25
M.-Halmágyról sv. de.	8.08
sv. de.	11.05
sv. este	6.34
M.-Hegyről vv. du.	12.50

November 20. Péntek. Róm. kath. naptár: Bódog. — Protestáns naptár: Bódog. — Görög-keleti naptár (november 6.): Mihály főangyal. — A nap két 7 óra 15 pereskor, nyugszik 4 óra 17 pereskor. — A hold két 4 óra 11 pereskor, nyugszik 7 óra 56 pereskor.

November 22. Az iparos ifjak táncestéje (Fehér Kereszt.)

November 29. Köztörvényhatósági bizottsági tagválasztások a IV-ik kerületben.

December 1. A nagyhalmagy-brádi vasút ünnepélyes megnyitása.

Szabadegyházai emléktárgyak országos mezuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 9—4 óráig és pénteken 11—2 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— A királyné nevenapja. Felsőleges asszonyunk, Erzsébet királyné névnapját ünnepelték és szeretettel ünnepelték meg Aradváros hazafias, feleként gondolkodású közönsége. Százával öszönlött a városnak minden polgára és polgárleánya a templomba, hol Csák Csirjék dr. minorita rendfőnök délelőtt 10 órakor fényes misét mutatott be jó királynénakért. A hatóságok képviselői teljes számban részt vettek az istentiszteleten és a számukra fenntartott első padsorokat foglalták el. Ott láttuk Fábrián László főispánt, továbbá a város részéről Salacz Gyula kir. tanácsos polgármestert, Institóris Kálmán főjegyzőt, Varjassy Lajos gazdasági tanácsnokot, Posgay Lajos dr. főorvost, Sárkut Domokos főkapitányt, Perger János dr. főügyészt, Kádás Kálmán adóügyi tanácsost, Urbányi Béla és Csiky Kálmán főnököket, Bund Henrik főszámvevőt, Virágh Lajos főmérnököt, a megye képviselőiben Szathmáry Gyula kir. tanácsos alispánt, Dálnoki Nagy Lajos főjegyzőt, Schveger Lajos főszámvevőt, a jószágigazgatóság részéről Véghe Aurél kir. tanácsos, állami jószágigazgatót, a kir. pénzügyigazgatóság részéről Krausz József pénzügyi tanácsost és Federer Ferenc helyettes pénzügyigazgatót, Feichtin-

ger Miksa dohánybevaltó hivatali főnököt, az arad-csanádi egyesült vasutak részéről Hegedűs László főmérnököt és Szathmáry János főjegyzőt, az államvasutak részéről Márk Károly üzletvezetőt, továbbá Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő, Himpfner Béla igazgató a kir. főgymnasium tanári kara élén, Boros Vida az állami főreáliskola tanári karával, Szabó József tanítóképző intézet igazgató tanáraival, Millig József a városi iskolák tanestülete élén, Abray Lajos a kereskedelmi akadémia képviselőiben és Noszner Aladár a fa- és fémipariskola igazgatója. A katonaság részéről ott láttuk a honvéd gyalogság képviselőiben Buttykay Adám alezredest. — A többi padsorokat valamint a sorközlőket szüntőtig megtöltötte az előkelő közönség, melynek soraiban nagy számban voltak a hölgyek képviselve. Mise alatt a templomi ének és zenekar előadta Kartay Ede aradi zene-tanárnak egy újabb szerzeményét „Ave Maria stela”, melyben a soprán sólót éne. Vargáné született Istvánffy uró énekelte. Mise végestével Csák Csirjék dr. rendfőnök gyönyörű imát mondott a felsőleges királyasszonyért.

— A kisjenői vadászatok. Orleansi Fülöp herceg — jelenti kisjenői fűdősitőnk — hétéfőn a szintyei erdőben vadászott fiatal neje Mária Dorottya főhercegnő és ugyanazon urak társaságában, kik a vasárnapi vadászon is részt vettek. A szintyei erdő is elég gazdagon fűzetett vaddal. Két pompás vaddisznó, 4 róka, 1 őzbak, 1 vadmacska és 1 erdei szalonka volt a vadász zsákmány. Kedden a harminczegy tagból álló vadásztársaság Bánkútra rándult különvonaton, ahonnan késő este tértek vissza. Az első napok gazdag vadászészkönyvét hírcsereint egy budapesti kereskedő vette meg.

— Aradi gyárak felülvizsgálata. Brózer Vilmos, királyi kerületi iparfelügyelő, tegnap érkezett Aradra a fővárosból, hogy az itteni ipargyárak berendezését felülvizsgálja. Még a délelőtt folyamán felülvizsgálta Kovács Antal rendőrhadnagy kíséretében a Neuman testvérek gyártelepét és gőzmalomát valamint az első aradi gyártelepet a mindenütt példás rendet és a szabályok szigorú betartását konstataálta. Az iparfelügyelő a tegnap délutáni vonattal Borosjenőre utazott, hol a Waitser féle fiók telepet vizsgálja felül.

— Athelyezett aljegyzők. A m. kir. igazságügyminiszter dr. Szöllőssy Jenő kir. járásbírósi aljegyzőt az aradi kir. törvényszékhez és Szakolczay Lajos aradi kir. törvényszéki aljegyzőt az aradi kir. járásbíróshoz helyezte át.

— Ezredéves emléktáblák. Az aradi polgárság által létesített ezredéves emléktáblák ünnepélyes leleplezése vasárnap, november 22-én délelőtt less. A város háza előtti téren gyülekeznek reggel 9 órakor és az Atsél-féle házhoz vonulnak, hol a Szaruyaskerek-dalkör elénekli a Szózatot és Szilvássy László dr. beszédet mond. Innét a Kossuth-utcai iskolaépülethez mennek és itt a Szózat eléneklése után Szondy János tanítóképző intézeti tanár tart beszédet. Végül a színház-épületen elhelyezett táblát leleplezik le a itt Keresztes Gyula dr. beszél. A Hymnusz eléneklése után Kovács Vinóze polgári iskolai tanár zárbeszédet mond, ezzel az ünnepély véget ér.

— Jegyző vizsga. Az aradi megyeházán tegnap délután 5 órakor értek véget a községjegyzői vizsgálatok a lehető legjobb eredménnyel, amennyiben a hét jelölt mindenkét képesnek találták a jegyzői hivatal ellátására. A vizsgáló bizottság tagjai voltak Szathmáry Gyula alispán elnöke alatt: Pecsákán Sándor helyettes árvaszéki elnök, Vörös-

Vidor, t. főügyész, Vertán Péter, anyakönyvi felügyelő, Schveger Lajos megyei főszámvevő, Embrey Iván kir. pénzügyigazgatósági titkár, Dálnoki Nagy Lajos megyei főjegyző. Oródi Nándor és Kötő Károly községi jegyzők. A vizsgát szerrel le-tett aljegyzők nevei: Lengyel Sándor, Avédik Domján János, Argyelán Elek, Fregus József, Kiszner Béla, Egyed Manó és Wolf József.

— Katonai utóállítás lesz holnap reggel 9 órakor az aradi várban, melyre az edigi sorozásokról elmaradt hadköteleseket vesztik elő a vármegye és a város. Az utóállítást az állandó sorozó bizottság rendes tagjai fogják részt venni.

— Jubileum a nyomdában. Ünnepe volt tegnap az Aradi nyomdarsásvény-társaság nyomdájában. Egy derék, munkás ember jubileumát ünnepelték, a ki éppen tegnap töltötte be a 25-ik esztendejét annak, hogy a nyomdászatra, erre a nehéz pályára lépett. Lovas Nándor az ünnepelt, az „Aradi Közlöny” tördelője, a ki 19 éven át működött a Rétly-nyomdában és azóta nálunk dolgozik ernyedetlen emorgalommal és buszósággal. Az esz iránti elismerésnek adott kifejezést a nyomda személyzete, midőn tegnap testületileg tiszteltgett az ünnepeltet és a személyzet nevében Buday Gyula cimos beszédet intézett hozzá, majd pedig átnyújtotta kartársai ajándékát, egy arany emlék-gyűrűt, melybe a tegnapi dátum van belevésve és egy dísz emléklapot. Löwey megratva mondott köszönetet a kitüntetésért a személyzetnek, a mely őt lelkesen megéljeneste. A derék nyomdásznak a nevezetes évfordulón mi is gratulálunk.

— Anyakönyvvezetők tiszteltéldija. A belügyminiszter az anyakönyvvezetők tiszteltéldijára vonatkozólag a házi pénztárból kiutalt összegek nyilvántartásának egyöntetű kezelése czéljából rendeletben a következő utasításokat közli a törvényhatóságokkal: Az anyakönyvvezetők és helyettesek tiszteltéldijai czimén folyóvá tett összegek meg ez évben fölveendőek. Az illetmények december hó 28-ig kifizetendők. A pénztári maradvány december 30-ig „anyakönyvvezetők és anyakönyvvezető-helyettesek tiszteltéldijai utáni térítmeny” czimén a belügyi tárca javára ellennyugta mellett a kir. adóhivatalhoz beszállítandó és ennek megtörténtéről a miniszterium számvevősége értesítendő. Végre kimutatás szerkesztendő a jelzett tiszteltéldijokról. E kimutatásban feltüntetendő a kerület, az anyakönyvvezető neve, tiszteltéldija és a tiszteltéldijak végösszege. Az államkincstár terhére ujonnan rendezesített anyakönyvvezetői állások külön kimutatásba foglalandók.

— Öngyilkosság az anyós miatt. Kéonopi levelezőnk párját ritkítő esetet ír. A közeli Lallaszóc községben felakasztotta magát egy ember azért, mert az anyósa — férjhez a karta manni neki nem sikerült meggátolnia a házasságot. A különös eset részletei ezek: Mangra Vasulné asszony korán gyászos özvegyiséget jutott. Sorsa azonban nem volt valami kétségbeesztő, mert a férje után pár ezer forintot érő vagyon maradt rá, a mit szorgalmával és takarékosságával néhány év alatt megkészszereszt. Ilyen körülmények közt nem osoda, ha az egész vidék legénysege bomlott a vagyonos özvegy 14 éves Floriána nevű leánya után, a ki hozzá még egyike volt a legszebb, legderékabb fátáknak. Egyszer csak a házukhoz szegődött Csizmász Tódor szolgálégény. A hegyekből jött le a szépsége, deli termete messze tulszárnyalta az összes falubeli legényeket. Tódornak jól ment a dolga, mert a gyászos özvegy szive erősen dobogott érte és elhalmozta bőven gennföldi valóval, ruhával. A tüszesvört legényt azonban nem sokáig tudta lebilincselni az özvegy, mert Tódor beleszeretett Floriána és a leány viszont. Egy év telt el a szegény szolgálégény felesége lett a gazdag fáta. Eddig jól ment minden. Most jön azonban a költői igazságszolgáltatás

As özvegy kezdett féltékeny lenni a vejére a minek következtében erős csivakodások voltak közöttük napirenden. Végre is Mangráné keresett mást és gyűrt cserélt egy özvegy emberrel. Tódort aggasztotta a készülő frigy. Aggasztotta nem az özvegy, hanem a vagyon miatt, a mely így kirepül a kezai közül. Igyekezett lebeszélni anyósát a szándékáról szép szóval, majd fenyegetéssel. Midőn már az esküvő napját is kitűzték, Osismás Tódor látva, hogy semmi sem használ a anyósa ter- vét többé meg nem akadályozhatja, felment a padlásra a ott felakasztotta magát. A szegény ember furcsa tragédiáját nagy sajnálkozással beszélik most Konopon és a közeli környéken.

— A hivatalos levelek portómentessége. Gyakran előfordult, hogy az egyházi hivatalok magánleveleknek „közszolgálati ügyben portómentes” sáradékkal ellátott leveleket küldenek. Minthogy ez, az erre vonatkozó rendelet téves értelmezésén alapszik, a vallás- és közoktatásügyi miniszter a rendeletet hatályon kívül helyezte. Az egyházi hivatalok ezután csupán vallási, anyakönyvvezetési és iskola ügyekben levelezhetnek portómentesen, a megfelelő hatóságokkal, azaz fejeivel, de akkor is a borítékra ki kell tüntetni a levél tárgyát.

— A konopi Matuzsálem. Konopon, mint levelezőnk írja, tegnap meghalt egy Lukács Róza nevű parasztnő, aki 1784-ben született és esszerint százötvenkét évét élte. Szép kor!

— A kivándorlók sorsa. Egy belügyminis- teri leirat érkezett tegnap Aradvármegyére és Arad szab. kir. város hatóságaihoz, melyből sokat okulhatnak azok, akik itthon könnyű szokat nem érthetvén el szerencsésüket, messze idegenben keresik boldogulásuk kincses bányáit. A belügyminiszter a közös külügyminiszter útján értesült arról, hogy a Brazíliába kivándorlott idegeneknek, közöttük — sajnos — igen sok magyarnak is szomorú sors jutott ki a tengereken túl. Ahelyett, hogy — mint remélték — hamarosan meggazdagodtak volna, elköltötték kevés pénzüket és most a legnagyobb szegénységben mennek neki a télnek. A miniszter a hatóságok útján figyelmezteti a községeket, hogy ne üljön fel egyikőnyük a kivándorlási ügyekről csábitásának, mert a tengeren túl nehéz sors vár a szegény emberre, nehezebb még, mint itthon.

Véletlenségből marólugot ivott. Tómas Jánosné aradi lakosnak Gyula nevű 4 éves kislánya tegnap délelőtt egyedül maradt a szobában a kutatóni kezdett a szekrényekben. Az egyikben egy palacska sűrű folyadékot fedezett fel, melyből hamarjában egy jókorát hőrpintett. Rémséges síkoltás, sírás és ordítás következett erre, melynek okát a berohant mama és szomszédok csak akkor tudták meg, amikor a nyitott szekrényben a palacska megpillantották. A megégyt gyermek marólugot ivott. Az erős folyadék felett az ajkait, nyelvét és garatját bár az előhívott orvos: Ottvós Dániel aradon megjelent a gyógykezelés alá vette a beteget, állapota igen súlyos. A fiúcskát anyja kívánságára lakásán ápolják.

— A megszökött hercegnő. Bourbon Elvira hercegnő, a ki az asszonybolondító festővel, a hosszalábú Forchival megszökött, életében egy miniket most különösen érdekli pont Majdnem menyasszonya volt Fülöp orleanai hercegnek, Mária Dorottya királyi hercegnő férjének. Elvira hercegnőről azelőtt nem sokat beszélt a világ. De mikor anyja, Margit bourboni hercegnő halála után atyja 1804-ben másodszor is megnősült, elvevén a fiatal Rehan Berta hercegnőt, csakhamar suttogni kezdtek, hogy Elvira hercegnő és mostohája között nem uralkodik a legpéldásabb egyetértés. Don Carlos, hogy a leánya és felesége között napról-napra megújuló jeleneteknek véget vessen, Elvirát férjhez akarta adni. Először egy nagyhatalom trónörökösére gondolt. Első leányát Blankát is oda adta férjhez Lipót Salvator kir. herceg vette el. Azt választották, hogy a trónörökös nem

nőül. Ekkor Don Carlos kedves cousinjére, Fülöp orleanai hercegre gondolt, aki a napokban vette nőül Mária Dorottya a főhercegnőt. A párisi gróf találkozott is Elvira hercegnővel, akire mély benyomást gyakorolt a párisi gróf is el volt bájozva kedves rokna által s már úgy látszott, hogy a hercegnő megszabadul mostohájától. Csakhogy az utolsó perczben Don Carlos és a vőlegény-jelölt között egyenlenségek támadtak a francia trónus miatt. Összeesetek a medve bőrn. Don Carlos azt akarta, hogy az orleanai herceg mondjon le trónöröklési jogairól Don Carlos fiának, Jayme hercegnek a javára. E kívánságán azután hajótörést szenvedett a házasság. Don Carlos nagy bosszúságában manifestumot bocsátott ki, melyben tiltakozott az ellen, hogy a párisi gróf csak a Bourbon lilomokat használja, az orleanai címer nélkül. Hogy Elvira hercegnő akkor mit tett, nem tudjuk. Hogy ugyanakkor, mikor az orleanai herceg megnősült, mit tett azt tudjuk. Megszökött a „hosszu Forchival.” Így megmenekült mostohájától és megbosszulta magát első kérőjén, aki bizonyosan restelkedik amiatt, hogy kedves cousinjeje, aki majdnem a felesége lön, most a „hosszu Forchi” felesége — balkézről.

— Lopás egy nyomdában. A Franklin-társulat nyomdájából, mint fővárosi tudósítónk értesít tegnap elloptak 48 kiló betűt és stereotíp- pot 400 forint értékben. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Ápolónők felvétele. A magyar vöröskereszt egyesület 1897. évi január hó elején új betegápolónői tanfolyamot nyit az Erzsébetkorházban. A betöltendő 11 helyre pályázhat minden fedhetlen előéletű nő 20—40 életév között, ki erkölcsi jobbjegyző- désből, hivatásszerűleg kíván az ápolónői élet- pályára lépni. A kérvények a szükséges okmányokkal felszerelve legkésőbb folyó évi december hó 15-ig terjesztendők be a magyar vöröskereszt egyesület igazgatóságához (IV. Koronaherceg- utca 2.) hol a közelebbi feltételek is megteudhatók. A folyamodványhoz melléklendők: a) keresetlevél, illetőleg anyakönyvi kivonat; b) ha az illető férjesezt, vagy kiskoru, beleegyezése a férjnek, szülő- lőknek vagy gyámnak; c) erkölcsi bizonyítvány, mely vidéken az illető lelkéssé hivatalból, nagyobb városokban az illetékes hatóság által is kiállítandó; d) hiteles bizonyítvány arról, hogy magyarul és esetleg németül is beszélni, írni és olvasni tud; e) kellő felfogási képességgel bír; e) hűség- nyilatvány folyamodó családi viszonyairól és foglal- kozásáról; f) egészség- és himlőoltási bizonyítványt.

— Kutymarás. Szozsepkovszky Arpad aradi vasuti tisztviselő fiát tegnap dél- előtt a Választó utca 8. szám alatt egy kó- bor kutya megmarta. A fia kisebb sérülése- ket szenvedett a jobb lábánál. Tisoch Mór dr. kerületi orvos vette gyógykezelés alá. A kutyát orvosrendőri felügyelet alá helyezték.

— Meggyilkolt baritonista. Littauból jelen- tik: Mult vasárnap éjjel a város egyik utcá- jában meggyilkoltak egy Lipovszky- Pinter nevű baritonistát. Az énekes, a ki barátjával egy vendéglőben mulatott, éjjel után haza akart menni, egyszerre egy ismer- tetlen ember rávetette magát és kését mellébe dőfte. Lipovszky összeesett és nyomban meghalt, kísérője, a ki őt meg akarta védelmezni, szintén súlyos sebet kapott. Lipovszky té- vedésnek esett áldozatul; egy Stocker nevű munkás ugyanis egy másik munkástársával összeszökött és éjnek ide- jén lesbe állott, hogy ellenfelét agyon- szurja. Stocker maga jelentkezett a rendőrség- nél és sirva vallotta meg, hogy az énekest nem akarta bántani.

— A kis hollandi királynő. A kis hollandi királynővel most ismertetik meg hazája törté- netét. A mozgalmas és véres história természet-esen nagy hatással van a kis királynő fogé-kony kedélyére, kit különösen Alba spanyol herceg rémtettei döbbsentettek meg. Hazája történetének e része oly hatással volt, hogy méltatlankodva kijelentette, hogy ha ő „igazi” királynő lesz, sohasem fogja meghívni udvá-rosra a spanyol uralkodót. A dolog annyival is érdekesebb, mert most mindkét trónon gyer- mek ül. Ki tudja, mi lesz, ha nőnek?

— Adomány. Klejn Jozsefné kisasszony a Meer Armin urnál megtartott névadási-ünnepély alkalmával az „Első aradi beteggyógyász- és te- metkezési egyesület” menház alapja javára 6 koronát

gyűjtött, mely nemes tettért az egyesület nevében egy a gyűjtőnek, mint az adakozóknak ez uton is hálás köszönetet mond Kohon S. N. elnök.

— Rövid hírek. A miskolczi kereske- delmi és iparkamara november hó 29-én tartja házfőlavatási ünnepélyét, melyen jelen lesz b. Dániel Ernő miniszter és Vörös László államtit- kár is. — Madridból távirják: A sanfaustoi (Barcelona tartomány) dinamitgyárban robbanás volt, melynek következtében két ember életét vesztette és kényszerben megsebesültek. Az okozott kár jelentékeny. — A berlini kiállítás deficiitje nagyobb, mint eddig gondolták. Legalább is más- fél millió márkára fog rugni. — A Memphis nevű angol gőzös Mizenhead mellett, az írlandi part közelében, hajótörést szenvedett. A kapitány és a legénység egy része megmenekült. Hír szerint kilenc ember a vízbe fullt.

HYMEN.

Ditfurth Mándor hr. leányát, Emilia bárókisasszonyt, Zarándon, eljegyezte nagy- erveyi Szabó Gyula.

Braun Jakab fiatal kereskedő a nap- pokban kötött házasságot Braun Dávid gyulai szállító szép leányával, Lina kisass- szonnyal.

GYÁSZRÓVAT.

† Vincze János elhunytáról vettük rész- véttel az alábbi gyászalapot: Alóhírtak mély fájdalommal és megtört kebellet tudják ugy saját valamint számos rokon, testvér, sógor, sógorné, jóbarát és ismerősei nevében is, a forrón szeretett férj, nevelő apa Vincze Jánosnak f. é. november hó 18-án este 6 órakor életének 47-ik boldog házassága 17-ik évében hosszas szenvedés után történt jobblétre szenderültét. A megboldogult drága halott földi maradványai nov. hó 20-án d. n. 8 órakor fogtak a Batthyány-utca 31. sz. házban a rom. kath. szertartás szerint a felső temetőbe örök nyugalomra tétetni. Az en- gesztelő szent miseáldozat f. hó 21-én d. e. 8 órakor a Minorita atyák szentegyházában fog az egek urának bemutatni. Aldás lengjen drága porai felett! Özv. Vincze Jánosné szül. Szatrán Franciska. neje. Vincze Mihály és neje. Vincze Ferencz és neje. Özv. Vincze Anna férj. Koschnitz. Vincze Erzsébet férj. Katkó András. testvérek. Vincze Pál nevelő fia. Szatrán Sándor és neje. Molnár Erzsébet Szatrán János és neje Theisz Etelka. Szatrán Róza férj Privler Károly. sógor és sógornéi.

MULATSÁGOK.

(=) Szépségverseny. A La France, a tel- jes ibolya és a teljes szegfű, megunva az üveg- hási levegőt, összebeszéltek, hogy felura mannek szabad levegőre, — no meg egy kis hiúság is volt a dologban, hogy hódítsanak. De mennyire meg voltak lepelve, midőn látták, hogy falun is van róza, ibolya és szegfű s bizony bajos el- dönteni, hogy ök-e, vagy falusi rokonok a szeb- bek? Vitakoztak is e felett, de a kérdést eldön- tenni nem bírták, s mert kölcsönösen fedeztek fel egymáson oly szépségeket, amivel az egyik, vagy másik nem dicsekedhetett, — mint jó rokonok- hoz illik, abban állapodtak meg, hogy — mind- nyáján esépek. Így döntötték el a kérdést, s ök a vér nélküli virágok megtáhták est. Nem így lesz azonban holnap Dombegyházán! A bálteremben szintén találkozni fognak a városi és falusi rózsák, ibolyák és szegfűk, csakhogy ezek- nek ereiben az ifjuság vére pereg és megindul a verseny: ki a szebbik? A fekete és kék szemek összevillannak: — ki hát a szebb? Biston tudjuk, hogy nem fogják eldönthetni a kérdést; ehes már férfi kell, aki bírálatot mondjon, még pedig bátor s hideg szívű férfi, mert nehéz lesz a dön- tés annyi szóc virág között.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: Csifra nyomorúság, szimán. Csiky Gergely emlékeztetőre.
Szombat: Három Kázmér, boházat (elsőször.)
Vasárnap: Három Kázmér, boházat (másodször.)

* Szép Galathea előadására másodszor is megtelt a nézőtér. Es valószínűleg harmad- szorra is jut még közönsége ennek a „mellemes” költeménynek melyet náinuk a művészetnek

elég nagy mennyiségével adnak elő Csiky Irén, bár nem volt úgy diszponálva, mint az első előadáson, nagy hatással állott szobrot és énekelte, Déri tömör tenorja tisztán csegett. Csikó megfelelő vigággal mecenáskodott. Bontai Boriska pedig a rendes bájosággal kuplázott hanggal és lábbal — a zajos tapsokra négyszer egymásután.

„Galathea” előtt a „Varázshegedű”-t ismételték meg, míg az „Elizondoi leány” helyet Abrányi Emil drámájára „A végrehajtó” került színpadra. Ebben Bácsók Tompa, Fóti Frida, Rónassékini, Szendrei és Csikó játszottak jól és hatásosan. A közönség, különösen Rónassékini nyelvi szakácsnőjét tapsolta meg erősen.

* Csiky emlékezete. A színházban ma Csiky Gergely emlékének áldoznak. Előadás előtt Tompa Kálmán elszavalja Hrabovszky Lajos költeményét, melyet Csiky emlékeztetőre írt, aztán színpadra kerül az elhunyt írónak az a társadalmi műve, mely aktualitásából legkevésbé vesztett a „Osifra nyomorúság.”

* Bicikli a színpadon. „Három Kázmér” Beöthy Lászlónak énekes bohózata nálunk holnap kerül színpadra. Majduem az egész személyzet lesz benne elfoglalva. Inkey Gisella és Nyáray gyalog és biciklivel játszanak benne. A darabról rendes színházi tudósítónk fog beszámolni, a biciklizés megbírájáról a „Bicikli-klub” egy tagját fogjuk felkérni.

* Paulainé délutáni fölépte. Volt idő, mikor az aradi színház énekes primadonnájának derogált vasárnap délután fölépni. A színtársulat mostani drámai primadonnája, a ki a nemzeti színházának is tagja, szívesen játszik délután is, ha az igazgató érdeke úgy kívánja. Paulainé Adorján Berta vasárnap délután Debora örmészerepében lép föl a rendes délutáni fölépés mellett.

* Vallási küzdelmek kora. Magyarország történetének legmozgalmasabb korszakát képezik II. Mátyás király uralkodásának évei. A vallásháborúk ebben a korszakban törnek ki a legnagyobb erővel. A protestánsok és általában a nemzeti ügy mellett küzdő magyarok a független, magyar és tulnyomó részben protestáns Erdélytől, az erdélyi fejedelmek pedig többnyire külföldi protestáns fejedelmi szövetségeseiktől kaptak fegyveres támogatást. A protestáns és nemzeti ügy védelme ebben a korszakban Bethlen Gábor erdélyi fejedelem nevéhez fűződik. Ezeknek a hosszú, a nemzet erejét, vagyonát emésztő küzdelmeknek, a szomorú emlékeztető vallásháborúknak történetét írja le fiatal történetíró gardánk egyik legtehetségesebb, tudós tagja, Angyal Dávid, az Atheneum részvény társaság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története” című tiszteletes nagy munkának (milleniumi kiadás) VI. kötetében: „Magyarország története II. Mátyástól III. Ferdinándig 1608-1657”, a melyből most kerül könyvpiaconra a legújabb kiadás 88. és 89. füzet. Ezekben a füzetekben le van írva Báthory Gábor uralkodása, az 1613-iki országgyűlés, Bethlen Gábor uralkodásának kezdete; és erre a korszakra vonatkozólag számos képes ábrázolat, azon korbéli arckép díszesíti a füzeteket. Bethlen Gáborról két egykorú metszet után készült arcképét találunk, ugyancsak közzölve van legerősebb ellenfelének Forgách Zsigmondnak arcképe is szintén egykorú metszet után. Mint igen értékes műmellékletek vannak a füzetekhez csatolva: X. Károly Gusztáv svéd király találkozásai II. Rákóczy Györggyel. Egykorú rézmetszet Dahlberg E. svéd taborkari főnök felvétele után. „Zrinyi Miklós a költő” Thomas János egykorú rézmetszete után, melynek egyetlen eredeti példánya gróf Apponyi Sándor birtokában van; „Weisz Mihály halála” régi olajfestmény után, mely az ezer éves országos kiállításán is látható volt. Az egyes füzetek ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben. Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 frt 60 kr. Félévre (24 füzet) 7 frt 20 kr. Az előfizetők minden héten egy füzetet kapnak.

* Az ember származása a csizma Darwin korszakot alkotó nagy művének, mely egyszerre megváltoztatta a tudományos világ nézetét, hogy az állat és növényfajok ősidőktől fogva változatlanok és kétségbevonhatatlanul bebiztosított, hogy azok nemzedékről-nemzedékre változnak és a sző szoros értelmében szemünk áltára fejlődnek. Darwin elmélete, melyet a munkájában lefektetett, egyszerre meghódította az egész világot és bár akadtak ellenfelei, akik a mechanikus világrészletet elfogadni nem akarták, végre is kénytelenek voltak beismereni azt, hogy az elmélet az első ésszerű kísérlet a szerves élet örökösödésének mechanikus uton való magyarázására. Nekünk most nem célunk az, hogy ez általános ismert tényeket újból kiemeljük Darwin nevét ismeri mindenki a körülete egész világtudomány fejlődött ki. De annál szívesebben foglalkozunk könyvvel, mert Vass József budapesti könyvkereskedőnek szinte hihetetlenül olcsó — a firtos — kiadása lehetővé teszi azt, hogy a megbecsülhetetlen értékű könyvet, mely eddig 6—8 frtba került, a legkisebb áldozat árán is bárki megszerezhesse. Ajánljuk a könyvet mindenki figyelmébe. Mest olcsóságára kifogástalanul jó munka, jó fordítás, szíves, színes kiállítás. Vass József könyvkereskedésének (Budapest, Erzsébet-körút 88.) az érdeme, hogy Darwin nagy munkáját most arra a népszerűsége fog szert tenni, melyet feltétlenül megérdemel és a miben eddig csakis drágasága gátolta.

TÁVIRATOK.

Kedvezményes vasuti jegyek.

Budapest, november 19. (Saj. tud. táv.) A kereskedelmi miniszter fél áru vasuti jegyeket engedélyezett az államvasutak vonalain a törvényhatóságok járási orvosainak, a közigazgatási gyakornokoknak, a községi és körjegyzőknek.

Felmentett izgatók.

Budapest, november 19. (Saj. tud. táv.) A „Nép Szava” hasábjain Biró Zoltán és Janda József, dicsőítették Knezić h papt, a ki izgatott. A büntetett dicsőítéseért az ügyészség porbe fogta őket. A sajtóbírósaág fölmentette őket.

Bomlik a néppárt.

Budapest, november 19. (Saj. tud. táv.) A néppárt értekezletén a kvóta miatt meghasonlott. Egy része meg akarja szavazni a kvótaemelést, a másik nem.

Katonák szabadították.

Budapest, november 19. (Saj. tud. táv.) Megszökött katonák szabadították özimmal néhány napilap ma reggel azt írja, hogy a rendőrség elfogott négy embert, a kik katonaszabadítással foglalkoztak s hogy ezeket szabadon bocsátotta és most mikor a przemysli hatóság kiadatásukat kéri, a rendőrség a megkeresésnek nem tehet eleget, mert a katonaszabadítottak megszöktek.

Ez a közlemény nagyrésztben valótlanságot tartalmaz s az igazság az:

Hagger Rafael budapesti lakos Przemysl-be ment fegyvergyakorlatra. Ott találkozott egy Schweber József nevű emberrel, aki ajánlkozott, hogy husz forintért fölmenti a gyakorlat alól. Hagger elfogadta az ajánlatot, átadta Schwebernek katonakönyvét s azután visszautazott Budapestre. Nemsokára visszajött hozzá katonák könyve a melyben felmentése hivatalosan be volt jegyezve. Hagger jelentkezett azután katonakönyvével a fővárosi katonaságnál, de itt a bejegyzést aggályosnak találták és könyvét ott fogták. Ekkor Hagger felkereste valami Tepper Jakab nevű embert, a ki megtudván, hogy baj van, Schweber nevében 400 forint hallgatási díjat Haggernek, azonkívül költségei fedezésére 30 forintot, ha nem szól a dolgról.

Hagger személyesen kívánt Schweberrel beszélni, akinek Tepper táviratozott is; de Schweber helyett egy Kern Frende nevű nő jött. Hagger ekkor az esetet följelentette a rendőrségnél és a katonaságnál. A rendőrség október 28-án Tepper Jakabot és Kern Frendet letartóztatta és értesítette az esetről a przemysli bíróságot.

Haggert a törparancsnokság tartóztatta le. Tepper és Kern a törvényes három napig voltak fogva s miután ez idő alatt Przemyslből nem jött semmi értesítés, október 31-ikén a rendőrség a foglyokat átadta a budapesti kir. ügyészségnek.

A rendőri sajtóiroda a vizsgálat érdekében köteleességszerűen hallgatott az esetről, mert a mint a fenti tényállásból látható, a rendőrségnél letartóztatott két ember ellen egy oly büntetben való részesség miatt emeltetett panasz, mely büntetett elkövetése minden valószínűség szerint Przemysl-ben történt — a fő tettesek is ott voltak — s a budapesti rendőrség csak következtethetett.

Szociálisták tüntetés.

Budapest, nov. 19. (Saj. tud. távirata.) A budapesti szociálisták a parlament megnyitása alkalmából vasárnap november 22-ére nagy tüntetést terveznek, a mely tömeges gyűlésekből és egy tüntető „sétát”-ból állana. Rudnay Béla most ezt a tüntető sétát betiltotta.

A királyné nevenapja.

Budapest, november 19. (Saj. tud. táv.) Erzsébet királyasszony nevenapját a szokásos ünnepek között ülte ma meg a fővárosi közönség. A két városházán, a megyeházán, egyetemeken, színházakon, bírósági és más középületeken nemzeti zászló lengett s fel volt lobogóva a dunai kikötő és igen sok magánház. A fővárosi templomaiban hálaadó istentiszteleteket tartottak, a melyeken nagy számú közönség vett részt. Az összes iskolákban az előadások szüneteltek.

A hivatalos főistentisztelet délelőtt 10 órakor volt a budavári koronázó Mátyás-templomban, melynek főhajójában a koronázók állottak díszsorfalat. A padsorokat díszes közönség töltötte meg és ott voltak testületileg a várbeli iskolák növendékei. A főszentélyben közéletünk kitűnőségei és a közhatalok fejei foglaltak helyet jobbára díszmagyarban.

Istentisztelet alatt a főgyűlés ének és zenekar a budai-zenekör számos tagjának közreműködése mellett Eisvogel Ferencnek Asdur miséjét adta elő. A misét Várnek Mór főgyeházi karnagy dirigálta. Gradualára a vegyes kar a Szt.-Erzsébetről szóló régi magyar éneket adta elő Bogisich átirata szerint. Offertoriumra Brunner Margit királyasszony Eisvogel Ave Mariáját énekelte orgona kísérettel. A mise magánzólamait Brunner Margit, Ertil Anna, Juhász Ferenc és Várady Sándor énekeltek. Az ünnepi istentisztelet 11 óra után ért véget. A többi városrész templomában is volt istentisztelet.

Bécs, november 19. (Saj. tud. táv.) Ö Felsege a királyné nevenapja alkalmából az uralkodó pár csendes misét hallgatott az udvari kápolnában. Az udvari plebániatemplomban valamint a többi bécsi templomokban ma délelőtt ünnepélyes istentiszteletek voltak.

Művek képviselőjelölt.

B.-Gyula, nov. 19. (Saj. tud. távirata.) Azt beszélnek nálunk, hogy új választásunk lesz. Tallián Béla főispán ugyanis országgyűlési képviselővé lett megválasztva, így a békésmegyei főispánságot legközelebb betöltik. Legtöbb kilátása van a kinevezésre Terényi Lajos képviselőnek, aki Bartha Miklóssal szemben nyerte el a mandátumot. Emlégetik ugyan Besenyei Ferenc országgyűlési képviselőt is a békési főispáni székre. Ha Terényi lesz a főispán, a függetlenségi és 48-as párt Gyulán az Ugron-párttal szemben fölépteti Műlek Lajos dr.-t, akinek kimaradását a parlamentből általánosan sajnálják.

Miklós ügye.

Miskolcz, november 19. (Saj. tud. táv.) Miklós Gyula és Szabó József bün-

ügyében a kiküldött debreczeni törvény-
szek Harsányi Gusztáv vizsgálóbi-
rót fontos kihallgatások megejtése végett
ma iderendelte.

A mohácsi választás.

Mohács, november 19. (Saj. tud. táv.)
Félőtkor a pótválasztáson Stajevics
kormánypártinak 1025 szavazata volt.
Jagics nemzeti pártinak 1018. Az el-
lenzék terrorizmusával győzhet.

Párbaj a politikaért.

Igló, november 19. (Saj. tud. táv.) Vé-
res párbaj volt Thebeke Bertalan
lublóí főszolgabíró és Csáky György
gróf ellenzéki pártelnök közt. A főbíró
balkarján súlyosan sebesült meg. A pár-
baj oka, hogy a megbukott ellenzék a
főbíró féktelenül támada.

Vihar a Dunán.

Zimony, november 19. (Saj. tud. táv.)
A tegnapi éjszaka orkán alkalmával a Du-
nán a Wolfinger és Reich budapesti cég
teljesen megrakott gabona uszályhajója
szétzúzódott. A 3600 mm. búzából álló
rakomány a hullámok martaléka lett.

A horvát tartománygyűlés.

Zágráb, november 19. (Saj. tud. táv.)
A tartománygyűlést megnyitották a kirá-
lyi leirat felolvasásával. Az elnökjelentést
tett a tartománygyűlésnek a millenáris
ünnepségeken való részvételről. Ezt a tar-
tománygyűlés nemán vette tudomá-
sára.

Elfogott lóköltők.

Nyiregyháza, november 19. (Saj. tud. táv.)
A rakamási oszondörök két híres szikszói ló-
költőt fogtak el, a kik Szabolcs, Zemplén,
Abauj és Borsod megyékben 4 év óta lopnak.
Ezek Tamás Károly és István 53 lopott
lovat beismertek.

A párisi kiállítás.

Bécs, november 19. (Saj. tud. táv.)
A költségvetési bizottság a kereskedelmi
miniszter hozzájárulásával megszavazott a
párisi világkiállítás céljaira kétszáz ezer
forintot.

Badeni védelme.

Bécs, november 19. (Saj. tud. távirata.)
A Fremdenblatt cikkét ír, amelyben
védelmébe veszi Badeni miniszterelnököt
és kijelenti, hogy Badeni Reichsrathi fel-
szólalása minden egyébnek mondható csak
magyarellenesnek nem. Annál kevésbé
érthető, hogy a magyar publicisztika miért
foglalt el Badeni említett beszédével szem-
ben olyan mérges álláspontot?

Battenberg Sándor özvegye.

Sófia, november 19. (Saj. tud. táv.) Har-
tenau grófnét megérkezésénél a pályaud-
varon az udvari kíséret tagjai üdvözölték
a fejedelem nevében. A grófnét délután
Mária Lujza fejedelemasszony fogadta.
Este Hartenau grófné a fejedelmi párnál
ebédelt.

Az oláhországi primás.

Bukarest, november 18. (Saj. tud. táv.)
Stourdza miniszterelnök minden lehető-
ségeket, hogy a synodus által a primási
székből elmozdított Ghenadie ügyét békés
úton intézze el. Ez az egyetlen ügy mely-
lyel az ellenzék a kormánynak a nemso-

kára összeülő parlamenti ülészekon kel-
lemetlenségeket okozhat. Nem attól a
kérvénytől tartanak, melyet a múlt va-
sárnap délután terjesztett a kormány
elő, mert a nép hangulata itt is
változó, mint mindenütt. Azonfelül a syno-
dus tagjainak, kik Románia érsekprimás-
val olyan kurtán-furcsán bántak el, van
annyi hatásuk a népre, hogy Ghenadit
el is felejtessék. De attól fél Stourdza,
hogy az egyházi szakadást,
melylyel a népgyűlés kérvénye fenyege-
tődik, az ellenzék fogja dűlőre vinni, ha
nem járul hozzá Ghenadie utódjának meg-
erősítéséhez.

Szabad a halottégetés.

Bern, november 19. (Saj. tud. táv.) A
szentgalleni kanton a fakultatív halott-
égetés behozatalát határozta el.

Az orosz külügyminiszter.

London, november 19. (Saj. tud. táv.)
Pétervárról azt jelentik, hogy a császár föl-
szólította Voronov-Daskov grófot
vegye át a külügyi tárczát, aki el is fo-
gadta a megbízást.

Szenzációs fölfedezés.

Newyork, nov. 19. (Saj. tud. táv.)
Edison a Röntgen sugarakkal kísérletez-
vén arról győződött meg, hogy a vakok-
nak vissza lehet adni a látást, ha a lá-
tóidegeik nem pusztultak el teljesen. Edi-
son két vakon tett kísérletet, a kik visz-
szanyerték a látást.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Pécskal hetipiac.

Saját tudósítónktól. Pécska, november 18.

Daczára a rossz utaknak gazdáink na-
gyobb mennyiségben hozzák piacra gabonájuk-
at. Félnék, hogy a gabonár lecsúsz, mint pár
év előtt s nem akarnának megint százakat
veszteni. Meg is lennének most már nyugodva,
csak még a sertésárakat feloldását megnyernék,
hogy hizdíkat is piacra hoznák. Ez az ő ba-
juk is, de még nagyobb baj a szegény embe-
rekre, kik így nem tudják beszerezni egyik
fontos élelmi cikküket. Talán lehetne már e
tekintetben intézkedni annyival inkább, mivel a
szállítás meg van engedve. Gabonában felho-
zatott s eladott:

Buza mintegy 2-3000 mm. 7.25-7.40
frtjával;
Uj kukorica 100-150 mm. 2.40-2.60
frtjával;
Rozs, árpa, zab kis mennyiségben hozott
piacra s napi áron talált vevőre.
Különösen élénk volt a barompiac, hova
igen sok liba s tyúk hozott fel, ez utóbbit
azért is hozzák nagyobb mennyiségben piacra,
mivel egyes helyeken kezdenek elhullani.

Budapesti árak és értéktöze.

Gyenes Lajos özég jelentése. Budapest, november 19.

Gabonaüzlet: Buzát ma is mérsé-
kelten kínáltak, a vételkedv igen jó volt,
s az irányzat megszilárdult. Elkelt ca. 25000
métermázs buza 2 1/2-5 krral drágábban.

Határidőüzlet: Amerikából igen
szilárd árfolyamokat jelentettek, mire nálunk
is tetemes szilárdsággal indult az üzlet, élénk
kereslet mellett szilárdan zárult is.

Zárul 12 órakor:

Ossi buza	8.84-8.85
Tavaszi buza	8.84-8.85
Buza május-juniusra	4.17-4.18
Tavaszi tengeri	6.06-6.07
Ossi tengeri	6.06-6.07
Tavaszi rozs	6.95-6.97
Ossi rozs	6.95-6.97
Tavaszi repce	11.70-11.80

Értéktöze: Elénkebb kereslet
mellett némileg szilárdabb.

Zárul 12 órakor:

Oszták hitelrészvény	865.10
Magyar hitelrészvény	402.50
Oszták államvasút	858.75
Lombard	—
Jelszlog hitelbank	—
Rima-Murányi	—
Villamosvasút	—
Déli vasút	—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

November 18.

Hisott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Óreg nehéz
(súlyban) — krig. Fialat nehéz (párónként 220 kilo-
grammon felüli súlyban) 54-58 krig. Fialat kősep (pá-
rónként 251-320 kilogramm súlyban) — krig. Fialat
kőnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) —
— krig. (párónként 400 kilogrammon felüli súlyban) —
— krig. Óreg kősep (párónként 300-400 kilogramm
súlyban) — krig. Kősep (párónként 220-250 kilo-
gramm súlyban) — krig. Kőnyű (párónként 220 kilo-
gramm terjedő súlyban) — krig. II. Magyar sze-
dedt: Nehéz (párónként 220 kilogramm terjedő súlyban)
— krig. Sertés-léteszm: 1896. évi november hó 18-án
volt készlet 5881 darab, 1896. évi november hó 17-én fel-
hajtattott 585 darab, 1896. évi november hó 17-én elszál-
lítottott 364 darab, 1896. évi november hó 18-án maradt
készletben 5852 darab. — A hisott sertés ártirányzata
Változatlan.

Szociális.

November 19.

Mai jegységeink: Készárú nagyban ayera azoss 50
forint 50 krajczár, kroszinyber 51 forint — krajczár hordó
nélkül, per 100 liter 1/2 beelőrtve 25 frt fogyasztási adót.
Szűtött moslék 5 frt 20 kr. métermázsánként.

Budapesti gabonafedez.

Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. Budapest, november 19. d. n. 5 óra.

Buza bányai uj	8.05-8.45
Buza tiszavidéki	8.30-8.55
Buza pestvidéki	8.10-8.50
Buza fejérmeg, el	8.10-8.50
Buza bányai	8.20-8.90
Rozs uj, elsőrendű	6.95-6.90
Rozs uj, másodrendű	6.75-6.90
Arpa takarmány	4.10-4.45
Arpa égetni való	5.10-5.90
Arpa sörfőzdei	6.50-8.00
Zab	5.65-6.10
Tengeri bányai	4.35-4.30
Tengeri másnemt	4.15-4.20
Káposzta-repeze bányai	11.75-12.25
Köles	5.25-5.30
Buza március-április	8.84-8.85
Buza szeptember-október	8.84-8.85
Buza május-június	—
Rozs szeptember-október	6.95-6.98
Tengeri május-június	4.17-4.18
Tengeri július-augusztus	—
Tengeri októberre	—
Zab március-április	6.05-6.07
Zab szeptember-október	—
Káposzta-repeze augusztus-szeptember	11.70-11.90

Aradvárosi színház.

Bérlöt 49. szám. Bérlöt 49. szám.

Pénteken, 1896. évi november 20-án

Diszelőadás

Csiky Gergely halála évfordulójának meg-
ünneplésére.

Csiky Gergely emlékezete.

Költemény. Irta: Hrabovszky Lajos. Szavalja: Tom-
qa Kálmán.

E Z U T Á N:

Czifra nyomoruság.

Színemű 4 felvonásban. Irta: Csiky Gergely.

Kezdet 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

November 19.

Vass szálloda: Spitzer Samu kereskedő, Panosova,
Herashkovitz Ignác kereskedő és neje, Zám. Wittmann
Károly szállodás, Szabadka. Kovács M. mérnök, Temes-
vár. Klein Dávid kereskedő, Budapest. Ungar Károly ke-
reskedő, Budapest. Komlósi Adolf kereskedő, Budapest.
Weigel Henrik kereskedő, Budapest. Ujhelyi J. kereske-
dő, Budapest. Grosz Jakab kereskedő, Budapest. Boken-
stein Károly ke. eskedő, Budapest. Lóhs János kereske-
dő, Bécs. Deutsch Hermann kereskedő, Bécs. Haupt Ottó
kereskedő, Bécs. Horovitz Mór kereskedő, Bécs. Stern
Lipót kereskedő, Bécs. Stabler József kereskedő, Bécs.
Konrád M. kereskedő, Bécs. Lederer Jakab kereskedő,
Prága. Reinle János kereskedő, Berlin.

Felölös szerkesztő: Vass Géza.

4427/1896. tkvi sz.

1625

13693/896. kh.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Victoria takarékos és hitelintézet végrehajtónak Kurt József kurticsi lakos végrehajtást szenvedett elleni 700 frt tőkekövetelés és jár iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő Kurtics községében fekvő a kurticsi 110. tjkben A. L. 12, 17—21. sor 119, 1398, 829/b, 983/a, 1088/b. és 1264/a. hrsz. alatt foglalt ingatlanoknak az árverést 1078 frtban ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok 1896. évi december hó 17-ik napján d. e. 9. órakor Kurtics községében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. törvényzikk 42-ik §-ában jelsett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám a. kelt igazságügyminiszteri rendelet. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, az aradi kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál 1896. július hó 21-én.

Vinoze,
kir. tisztelettel.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. földmívelésügyi minis-
teriumnak 62562/96. szám alatt kelt rendelete
nyomás közhírré tesszük hogy a cs. és kir. kö-
zös hadügyminiszter ur f. évi szeptember hó 20-án
43769 sz. a. kelt értesítése szerint az Ausztri-
ából és Magyarországból Németországba bevinni
szándékolt állatok Oderberg határállomáson, át
ezentúl csakis a keddi és pénteki napokon bo-
csájtatnak be. A beviendő állatok megvizsgálá-
sával Dr. Hermann ratibori határszéli állatorvos
van meg bízva.

Arad, 1896. október 21-én.

A városi tanács.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. földmívelésügyi Minis-
teriumnak 62862/1896. szám alatt kelt rendelete
alapján közhírré tesszük, hogy a csehországi cs.
kir. helytartóság folyó évi szeptember hó 30-án
kelt 154271 számú hirdetménye szerint Magyar-
ország és Horvát-Szlavonország területén a le-
szűjt szerzők Rakovitz városba a folyó évi július
hó 23-án kelt 48180. szám. körrendeletében
475. sz. Allatgészségügyi Értesítőben) foglalt
feltételek mellett bevihetők.

Arad, 1896. október 21.

A városi tanács.

988/96. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a
városi szegények házában elhelyezett és rendőri-
leg letartóztatott egyének részére szükséges ke-
nyér szállítás biztosítása iránt f. e. november hó
23-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kiküldési ár 56 dekagramm súlyu adagon-
ként 4:45 krajczár.

Bánompénzül leteendő 150 frt. készpénzben
vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és
írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli ár-
lejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak
akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bá-
nompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő
kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és
elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok
urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1896
évi november hó 16-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula
aljegyző.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatósági bizott-
sága által 24040/552—1893. sz. a. alkotott s
kormányhatóságilag jóváhagyott a cseléd men-
dékház alapról és cselédkiházasítási jutalmakról
szóló szabályrendelet 4 §-a értelmében ez évre
kiutaványozandó egy 200 frtos kiházasítási juta-
lom lesz az arra érdemes cse édeknek kiadandó.

Kiházasítási jutalomban részesülhetnek tör-
vényes házasságra lépésük alka mával mindazon
jó és hűségás magaviseletű havi vagy évi bér-
mellett szolgáló 18-ik életével betöltött de 30
évet még túl nem haladott helybeli vagy ide-
gen illetőségű nő cselédek, kik kizárólag vagy
főleg a házban vagy a család egyes tagjainak
szolgálatában teljesítendő munkákra fogadtattak
fel s Arad szab. kir. törvényhatósági területén
egy helyen s egy folytatásban legkevesebb 3 éven
át jól és hűségesen szolgáltak, erkölcsi eg kifog-
gás alá nem esnek s a beírásakor ezen alapra a
díjat meg fizették.

A szolgálat idő tartamába beszámítatik az
az idő is, melyet a cseléd oly szolgálatban töl-
tött, mely szolgálat a cse édtartó elhalálozása
miatt szűnt meg.

Je entkezők közül előnyben részesülnek
azok, kik

a) egy helyben huzamosabb ideig szolgáltak,
b) egyenlő minőség esetén összes szolgálati
idejüket véve legrégebben szolgáltak.

Azon nő cselédek, kik kiházasítási jutalom
elnyeréséért folyamodnak, kötelesek ez év de-
cember havának 1-9-ő napjától 15-ik napjáig
kérvényüket a kapitányi hivatalhoz vagy írásban
beadni vagy kérvényüknek jegyző könyvbe való
felvétele végett a kapitányi hivatalnak szemé-
lyesen megjelenni.

A kérvényhez melléklendő folyamodó ke-
resztvele s mindazon hiteles okmányok vagy
bizonyítványok, a melyek alapján a kiházasítási
összegért folyamodik.

A kérvényben megnevezendő továbbá folya-
modó teendő házastársának neve, foglalkozása
és illetőségi helye.

A beadandó részvények erre kinevezett bi-
zottság által fognak tárgyalatni és a jutalom
utalványozása végett a város tanácsához javas-
lattal betérjesztetni.

Az illető jutalmazott tanácsi határozatal
értesítették, hogy a kiházasítási összeg kiutalvá-
nyozását a tanácsnál kérelmezheti és pedig a
határozat kézbesítéséről számított 60 nap alatt
a m. kir. anyakönyvvezető által kiállított eske-
dési bizonyítvány mellett, mely esetben a tanács
a 200 frtot kiutalványozza.

Ha a fennebb kitett idő alatt az összeg ki-
utalványozása nem kéretik vagy jutalmazott a
házasságot anyakönyvvezetői bizonylattal nem
igazolja a jutalmazásra ajánlott igényét elveszti.
Mennyiben lehet a fennebb megszabott határidőt
meghosszabbítani, az időről-időről meghatározni
a tanácsnak van joga.

Arad, 1896. november 13.

Sarlot
főkapitány.

Magyar kir. államvasutak Igazgatósága.

144061/44369/CV. szám.

Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítmányok az
üzletszabályzat 70 §-a értelmében nyilvános árverés
utján d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások
teheráru raktáraiban a következő napokon kerül-
nek eladásra, mihez t. című közönség ezen-
nel meghívatik

Bpest	állomáson	november 19-én
Szabadka	"	23-án
Kecskemét	"	23-án
Zágráb	"	23-án
Debreczen	"	24-n
Nagy-Várad	"	24-én
Szeged	"	24-én
Kolozsvár	"	25-én
Bpest ny. p. u.	"	26-án
Pozsony	"	26-án
Miskolcz	"	26-án
Csaba	"	26-án
Győr	"	27-én
Eszék	"	27-én
Kassa	"	27-én
Arad	"	27-én

Budapest, 1896. október hó 24-én.

Az igazgatóság.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Arany érem!

Arany érem!

Kárpáti mellszörp köhögés ellen

mell- és tüdőbetegék részére.

Ezen szörp mell- és torok-bajoknál, el-
nyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger
és számarköhögés, nehéz lélekezés, tüdővész,
továbbá általános és gyomorgyengeségül
legjobb sikerrel használtatik.

A mellszörp gyermekeknek is adható.
Egy nagy üveg ára 80 kr, egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas-Tátrán talál-
ható gyógyfüvek és gyökerekből készül-
nek, szintén legjobb sikerrel használtatnak
a fentebb felsorolt betegségeknek. Egy do-
boz ára 25 kr.

Kárpáti meltea.

Egy nagy csomag 40 kr, egy kis csomag
20 kr. Szintén kitűnő sikerrel használtatik, a
fentebb felsorolt betegségeknek.

Valódi minőségben kapható a készítő
Melnár Lipó gyógyszerésznek Kassán.

Aradon: Guterl Földes Kelemen gyógy-
szertárban, 1602.

Magyar kir. államvasutak Üzletvezetőség Arad.

25061. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak petrozsényi
osztálymérnökségénél egy irodaszolgálati állás üre-
sedett meg melyre 250 frt évi fizetés, 60 frt
lakbér és szolgálati egyenruha élvezete van egy-
be kötve.

A polgári alkalmazásra jogosító hadügyi
vagy honvédelmi miniszteri igazolvánnyal ellá-
tott altisztek ezen állás betöltésénél elsőbbséggel
bírván, felhívjuk azon kiszolgált altiszteket, kik
az 1873. évi II. t. cz. értelmében jogosultsággal
bírnak s pályázni óhajtanak, hogy emitt iga-
zolvánnyal felszerelt folyamodványukat melyben
a vasuti szolgálatra képesítő 35 évet meg nem
haladó kóron és ép, egészséges testalkaton ki-
vül a magyar írás, olvasás és számolás, elemi-
ben való jártasság, továbbá magyar honosságuk
okmányi igazolását következő czim alatt «A
magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének
Aradon» legkésőbb f. évi december hó 15-éig
terjeszék be, minthogy az ezen határnapon túl
vagy a jogosulatlan pályázóktól beérkező kérvé-
nyek figyelembe vétetni nem fognak.

Az igazolványos kiszolgált katonai altiszteket
pályázati kérvényei mellékleteikkel együtt bé-
lyegmentesek.

Közöljük végül, hogy a polgári állásra jo-
gosító igazolvánnyal ellátott azon közös had-
sergebeli, hadi tengerészeti és honvédségi kiszol-
gált katonai altisztek, kik a katonaságtól közvet-
lenül a szolgálat folytonosságának megszakítása
nélkül lépnek át szolgálatunkba, véglegesítésük
esetében és ha, át lépésükkor 45-ik életévüket
még túl nem haladták, a katonai szolgálatban
töltött idejük az alapszabályszerű utánfizetés be-
fizetése mellett nyugdíjjogosult idejükbe beszám-
íttatik.

Aradon, 1896. november 10-én.

A magy. kir. államvasutak
aradi üzletvezetősége.

Pályázati hirdetmény.

Néhai Hertschka Mór ösztöndíj alapítvá-
nyának két helye megüresedvén, annak betölté-
sére ezennel pályázat nyitattik.

Pályázhat az aradi főgymnasium bár, mely
osztályba járó tanulója, ha Aradvárosi, vagy
megyei lakos fia, s ha tanulmányai feléből jeles,
másik feléből pedig jó osztályzattal bír.

Az árvák azok után a szegény-sorsú szülők
gyermekei elsőbbséggel bírnak.

A pályázati kérvények hozzám 1897. évi
anuár hó 2-ig benyújtandók.

Aradon 1896. évi november hó 3-án

Saloz

kir. tanácsos
polgármester.